

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Ing. Viery Horčicové a soudců Mgr. Jiřího Lifky a Mgr. Kamila Tojnera v právní věci žalobce: **ProKraj**, IČ: 71340084, se sídlem 5. května 47/44, 418 01 Bílina, zastoupen JUDr. Evou Machovou, advokátkou, se sídlem Na Sadech 2033/21, 370 01 České Budějovice, proti žalovanému: Ministerstvo vnitra, se sídlem Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7, za účasti: **Jsmepro! Kraj 2016**, IČ: 04889321, se sídlem Velká hradební 322/53, 400 01 Ústí nad Labem, zastoupen Mgr. Sandrou Podskalskou, advokátkou, se sídlem Údolní 33, 602 00 Brno, o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem spočívajícím v zápisu změny názvu politického hnutí „Nezávislá iniciativa mladých“ na „Jsmepro! Kraj 2016“ v rejstříku stran a hnutí,

t a k t o :

- I. Žaloba **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á p r á v o** na náhradu nákladů řízení.
- III. Osoba zúčastněná na řízení **n e m á p r á v o** na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce se žalobou domáhal ochrany před nezákonným zásahem žalovaného, který spatřoval v tom, že žalovaný provedl registraci změn stanov osoby zúčastněné na řízení a zapsal změnu názvu politického hnutí „Nezávislá iniciativa mladých“ na „Jsmepro! Kraj 2016“ v rejstříku stran a hnutí v rozporu s ustanovením § 6 odst. 3 zákona č. 424/1991 Sb., o

sdružování v politických stranách a v politických hnutích, ve znění pozdějších předpisů (dále „zákon o politických stranách“).

Žalobce v žalobě poukázal na to, že je politickou stranou, která byla registrována ke dni 16. 7. 2010, poslední změna stanov byla registrována ke dni 9. 11. 2015. Na základě této registrace došlo ke změně názvu žalobce z B10.cz na ProKraj. Osoba zúčastněná na řízení, tj. politické hnutí JsmePRO! Kraj 2016, naproti tomu byla registrována dne 9. 3. 2016, a to pod názvem „Nezávislá iniciativa mladých“. Teprve změnou stanov provedenou ke dni 12. 5. 2016 došlo k změně výše uvedeného názvu hnutí „Nezávislá iniciativa mladých“ na JsmePRO! Kraj 2016 se zkratkou hnutí JsmePRO!

Podle názoru žalobce tím, že došlo k registraci poslední změny stanov osoby zúčastněné na řízení, došlo ke zkrácení práv žalobce. Postupem žalovaného, který změnu názvu osoby zúčastněné do rejstříku stran a hnutí zapsal, bylo porušeno ustanovení § 6 odst. 3 zákona o politických stranách, podle něhož se název strany a hnutí a jeho zkratka musí výrazně lišit od názvu a zkratky stran a hnutí, které již vyvíjejí činnost na území České republiky, aby nebyly vzájemně zaměnitelné.

Žalobce je toho názoru, že registrovaný název osoby zúčastněné na řízení (JsmePRO! Kraj 2016) se výrazně neliší od názvu žalobce tj. ProKraj, který již vyvíjí činnost na území České republiky. Užití doplňků „Jsme“, „!“ a „2016“ v názvu osoby zúčastněné, kterým se zřejmě snažila odlišit od názvu žalobce, nedosahuje zákonem požadované intenzity, na základě které by třetí osoba bez znalostí údajů uvedených v rejstříku politických stran a politických hnutí dokázala žalobce a osobu zúčastněnou od sebe odlišit.

Podle žalobce měl tedy žalovaný odmítnout návrh na registraci změněného názvu osoby zúčastněné na řízení, neboť byl povinen v souladu s ustanovením § 6 odst. 3 zákona o politických stranách chránit název žalobce.

Žalobce na základě registrace změny stanov užívá od 9. 11. 2015 název ProKraj. S tímto názvem v současné době vyvíjí činnost, kterou zaměřuje ke krajským volbám konaným na podzim roku 2016. Registrace názvu osoby zúčastněné na řízení podle žalobce vytváří citelný zásah do soutěže politických stran a hnutí, a tím též zasahuje do subjektivních práv žalobce. Žalobce poukázal na to, že je již v současné době svědkem újmy, která nezákonným postupem žalovaného vznikla, neboť na základě žalobcem odkazovaných výstupů sociálních sítí a jiných médií lze usuzovat, že dochází k zaměňování žalobce s osobou zúčastněnou na řízení.

Žalobce proto navrhl, aby soud určil, že jednání žalovaného, který dne 12. 5. 2016 registroval změnu stanov politického hnutí Nezávislá iniciativa mladých, spočívající ve změně názvu politického hnutí na JsmePRO! Kraj 2016, bylo nezákonným zásahem.

Žalovaný ve vyjádření k žalobě uvedl, že při posuzování každého návrhu na registraci strany a hnutí ve vazbě na ustanovení § 6 odst. 3 zákona o politických stranách je třeba dle jeho názoru vycházet především z celkového dojmu, jak utkví název zamýšlené strany a hnutí v paměti průměrného občana. Je-li v názvu strany a hnutí použit stejný výraz jako v názvu již existující strany a hnutí, jsou tyto výrazy samy o sobě nesporně zaměnitelné. Pokud je však k takovým výrazům přidán další odlišující výraz, na základě kterého lze očekávat, že vnímání názvu, jakož i zkratky názvu, nebude třetím osobám činit problémy z hlediska požadavku kladeného na odlišnost (rozlišitelnost) názvu a jeho zkratky, a za takovéto distinktivní výrazy

jsou žalovaným v jeho rozhodovací praxi považovány např. právě číslovky, letopočty či zeměpisné nebo místní názvy, pak není dán důvod k odmítnutí registrace. Obdobné platí, jednalo-li o situaci, kdy v rámci řízení o změně stanov dochází ke změně názvu strany a hnutí, přičemž je zvolen takový název, který se oproti názvu již existujících stran a hnutí omezuje na použití pouze některých výrazů vyskytujících se v názvu jiných politických subjektů.

V případě nyní posuzovaných názvů je dle názoru žalovaného výraz „2016“ schopen upoutat průměrného voliče, a ten je pak schopen rozlišit, že politický subjekt JsmePRO! Kraj 2016 není totožný se subjektem ProKraj. Kromě toho má každý možnost přímého porovnání názvu existujících stran a hnutí prostřednictvím rejstříku stran a hnutí, který je zveřejněn na webových stránkách ministerstva (www.mvcr.cz). Nelze též pominout, že v době konání voleb je občanům k dispozici spolu s hlasovacími lístky „Informace pro voliče“ o všech registrovaných stranách a hnutích (s výjimkou těch, jejichž činnost je pozastavena nebo byly rozpuštěny). Na základě toho je žalovaný přesvědčen, že předmětná žaloba je nedůvodná.

Osoba zúčastněná na řízení ve svém vyjádření uvedla, že její název je dostatečně odlišitelný a ve smyslu § 6 odst. 3 zákona o politických stranách nezaměnitelný s názvem žalobce. Poukázala přitom na další politické strany a hnutí registrované Ministerstvem vnitra, v jejichž názvu se vyskytuje slovo „kraj“. Ke dni 22. 9. 2016 bylo podle ní takových subjektů celkem devět, a to konkrétně

HNUTÍ OSOBNOSTÍ KRAJE

JsmePRO! Kraj 2016

Nová budoucnost pro Liberecký kraj

OBČANÉ PRO OLOMOUCKÝ KRAJ – volba OK

PRO! Ústecký kraj

ProKraj

Starostové pro Liberecký kraj

Strana Starostové za Ústecký kraj

VOK - Volba pro Karlovarský kraj

Současně k témuž dni byly Ministerstvem vnitra registrovány tři (3) subjekty, v jejichž názvu se vyskytuje sousloví „pro kraj“, a to konkrétně ProKraj, PRO! Ústecký kraj a JsmePRO! Kraj 2016. Z toho je podle osoby zúčastněné na řízení zřejmé, že subjektů, které se nějakým způsobem identifikují s rozvojem některého z krajů České republiky, je více. Dokonce je více subjektů než pouze žalobce a osoba zúčastněná na řízení, kteří se hlásí k práci pro ústecký kraj. S ohledem na množství v současnosti registrovaných politických stran a politických hnutí název osoby zúčastněné na řízení není jednoduše zaměnitelný s názvem žalobce.

Osoba zúčastněná na řízení dále poukázala na to, že při posuzování zaměnitelnosti názvů je třeba vycházet z dojmu, jak utkví název zamýšlené strany a hnutí v paměti průměrného občana. V této souvislosti osoba zúčastněná na řízení poukázala na události vedoucí k jejímu vzniku jako registrovaného politického hnutí s tím, že původní politické subjekty B10 (dnešní žalobce), HNUTÍ NEZÁVISLÝCH ZA HARMONICKÝ ROZVOJ OBCÍ A MĚST, Křesťanská a demokratická unie – Československá strana lidová, Strana zelených a zastupitelé a příznivci neregistrované iniciativy Volby pro město Děčín spolu dne 14. 3. 2012 uzavřely dohodu o partnerství, vzájemné spolupráci a společném postupu při sestavování programových cílů, kandidátky, programu, financování a předvolební kampani při krajských a senátních volbách 2012 v Ústeckém kraji jako Hnutí „PRO! Kraj“ (v rámci volební strany). Hnutí „PRO! Kraj“ se postupně etablovalo a formalizovalo. Byla uzavřena Koaliční smlouva Koalice Hnutí PRO! Kraj ze dne 12. 9. 2012, byl rovněž přijat etický kodex

všech členů Hnutí PRO! Kraj. V průběhu následujících let byly vytvořeny vnitřní směrnice, kde byly popsány struktury Hnutí PRO! Kraj a způsob jednání, které se řídilo dobrými mravy a přijatým etickým kodexem. V roce 2012 v krajských volbách Ústeckého kraje kandidovaly za Koalici Hnutí PRO! Kraj (dále jen „Koalice“) kandidáti Strany Zelených, KDU-ČSL, Hnutí za harmonický rozvoj měst a obcí. Koalice obdobně jako Hnutí „PRO! Kraj“, které začalo být aktivní v roce 2012, sdružovala nestraníky, kteří sdílejí myšlenky na obnovu Ústeckého kraje. Na aktivitách Hnutí „PRO! Kraj“ se podílelo více subjektů než na aktivitách Koalice. Někteří členové Hnutí „PRO! Kraj“ podle osoby zúčastněné na řízení ovšem následně porušili etický kodex. Hnutí „PRO! Kraj“ proto zvažovalo na podzim roku 2015 jejich vyloučení. Konkrétně se v navazujících krajských volbách v roce 2016 nepočítalo se zapojením žalobce do koaličního projektu. Žalobce se sice nestal součástí Koalice v krajských volbách v roce 2012, ale byl smluvní stranou dohody o partnerství. Žalobce po postupném odchodu většiny svých členů v roce 2015 v návaznosti na porušení etického kodexu a vyloučení z Hnutí „PRO! Kraj“ změnil své stanovy a přejmenoval se na politickou stranu „ProKraj“. Pod tímto novým názvem se žalobce zaregistroval v seznamu politických stran a hnutí vedeném Ministerstvem vnitra ČR dne 9. 11. 2015. Koalice ani Hnutí „PRO! Kraj“ nebyly v té době registrovány jako politická strana nebo hnutí. O registraci nicméně jejich členové jednali a své kroky k registraci směřovali. Žalobce byl s jejich snahou dobře obeznámen. Osoba zúčastněná na řízení dále poukázala na to, že v současnosti se osoba zúčastněná na řízení prezentuje veřejnosti na internetových stránkách <http://www.jsmeprokraj.cz/jsmepro-kraj-o-nas/>. Z grafického stylu, který pro prezentaci používá, je zřejmé, že je identický s grafickým stylem, který při svých aktivitách používala Koalice, resp. Hnutí PRO! Kraj. Naproti tomu prezentace politické strany ProKraj, tj. žalobce je graficky zcela odlišná. Vzhledem k této skutečnosti (tedy s ohledem na popsany historický vývoj obou subjektů a jejich prezentaci ve vztahu k veřejnosti) má osoba zúčastněná na řízení za to, že průměrný občan, který se bude zajímat o dění ve svém kraji, jednoznačně odliší žalobce od osoby zúčastněné na řízení a důvody pro zaměnitelnost obou subjektů uvedené žalobcem nejsou relevantní.

Při jednání dne 23. 9. 2016 účastníci setrvali na svých argumentech přednesených již v písemných podáních soudu.

Ze správního spisu předloženého žalovaným vyplynuly rozhodné skutečnosti ve shodě s vyličením obsaženým v žalobě. Rozhodné skutečnosti mezi účastníky ostatně nebyly nijak sporné, neboť předmětem sporu je otázka ryze právní. Proto soud upouští od rekapitulace obsahu správního spisu.

Městský soud v Praze dospěl k závěru, že žaloba nebyla podána důvodně.

Soud se zabýval nejprve otázkou, zda úkon žalovanému, proti němuž žaloba směřovala, představuje podle své povahy zásah ve smyslu § 82 s. ř. s.

Podle § 82 s. ř. s. platí, že každý, kdo tvrdí, že byl přímo zkrácen na svých právech nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením (dále jen "zásah") správního orgánu, který není rozhodnutím, a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo, může se žalobou u soudu domáhat ochrany proti němu nebo určení toho, že zásah byl nezákonný.

Jak konstatovala judikatura, ochrana podle § 82 a násl. s. ř. s. je důvodná tehdy, jsou-li - a to kumulativně, tedy zároveň - splněny následující podmínky: Žalobce musí být přímo (1.

podmínka) zkrácen na svých právech (2. podmínka) nezákonným (3. podmínka) zásahem, pokynem nebo donucením („zásahem“ správního orgánu v širším smyslu) správního orgánu, které nejsou rozhodnutím (4. podmínka), a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo (5. podmínka). Není-li byt' jen jediná z uvedených podmínek splněna, nelze ochranu podle § 82 a násl. s. ř. s. poskytnout (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 3. 2008, č. j. 2 Aps 1/2005-65, publ. pod č. 603/2005 Sb. NSS).

V teorii správního práva, jakož i v judikatuře správních soudů lze nalézt řadu pokusů o typologii zásahů. Podle Nejvyššího správního soudu (srov. rozsudek ze dne 4. 8. 2005, č. j. 2 Aps 3/2004-42, publ. pod č. 720/2005 Sb. NSS), „definici zásahu zákon neobsahuje, zásah vymezuje velmi obecně a široce. Přesná definice ani není možná, protože pod pojem zásahu spadá velké množství faktických činností správních orgánů, ke kterým jsou různými zákony oprávněny. Jde o úkony neformální, pro které mohou a nemusí být stanovena pravidla, např. faktické pokyny (typicky v dopravě), bezprostřední zásahy (při ohrožení, při demonstraci, příkazy ke zjednání nápravy), zajišťovací úkony atd.; tedy obecně úkony, které nejsou činěny formou rozhodnutí, ale přesto jsou závazné pro osoby, vůči nimž směřují, a ty jsou povinny na jejich základě něco konat, nějaké činnosti se zdržet nebo nějaké jednání strpět, a to na základě jak písemného, tak i faktického (ústního či jinak vyjádřeného) pokynu či příkazu. Kromě neformálnosti samotného zásahu je neformální i donucení v případě nerespektování pokynu či příkazu (když ovšem i donucení je zahrnuto pod legislativní zkratku „zásah“).“

Podstatné z hlediska definice zásahu ve smyslu § 82 s. ř. s. tedy je, že jde o úkon, který je způsobilý u adresáta vyvolat kvalitativní změnu v jeho právní sféře, a to tím, že je povinen na základě takového úkonu něco konat, nějaké činnosti se zdržet nebo nějaké jednání strpět.

Podle § 11 odst. 1 zákona o politických stranách návrh na registraci změny stanov podává strana a hnutí písemně ministerstvu do 15 dnů od jejího schválení. Došlo-li zároveň se změnou stanov ke změně osob, jež jsou statutárním orgánem strany a hnutí nebo jeho členy, anebo ke změně jejich funkčního označení, podává návrh nově ustavený statutární orgán. K návrhu se připojí změna stanov ve dvojím vyhotovení spolu s usnesením orgánu strany a hnutí, který je podle dosavadních stanov oprávněn o změně rozhodovat. Podle § 11 odst. 2 zákona o politických stranách pro řízení o registraci změny stanov strany a hnutí platí obdobně ustanovení § 7 a 8 téhož zákona. Změna stanov strany a hnutí nabývá účinnosti dnem její registrace ministerstvem.

Podle § 8 odst. 2 zákona o politických stranách Ministerstvo provede registraci nebo rozhodne o jejím odmítnutí do 15 dnů ode dne zahájení řízení o registraci. Podle § 8 odst. 1 zákona o politických stranách ministerstvo registraci odmítne, jestliže stanovy strany a hnutí jsou v rozporu s § 1 až 5 a § 6 odst. 3 a 4. Jinak provede registraci. Podle § 8 odst. 7 zákona o politických stranách registraci provede zápisem strany a hnutí do rejstříku stran a hnutí. Zároveň podle § 8 odst. 3 zákona o politických stranách platí, že pokud ministerstvo registraci provede, zašle ve lhůtě uvedené v odstavci 2 zmocněnci přípravného výboru jedno vyhotovení stanov, na němž vyznačí den registrace, a druhé vyhotovení stanov se s vyznačením registrace vloží do spisu.

Rejstřík stran a hnutí pak ustanovení § 9 odst. 1 zákona o politických stranách definuje jako veřejný seznam vedený ministerstvem, do kterého se zapisují nebo vyznačují zákonem stanovené údaje týkající se stran a hnutí. Jeho součástí je sbírka listin obsahující stanovy,

usnesení o ustavení orgánů, usnesení o změně stanov a usnesení o zrušení strany a hnutí. Rejstřík stran a hnutí je každému přístupný. Každý má právo do něj nahlížet, pořizovat si kopie a výpisy. Na požádání vydá ministerstvo úřední potvrzení o zápisu nebo o tom, že zápis není proveden.

Z právě citovaných ustanovení vyplývá, že v případě změn stanov (a to včetně změny názvu) politické strany či politického hnutí má registrace, která probíhá formou zápisu do veřejného seznamu (rejstříku stran a hnutí), konstitutivní charakter. Okamžikem registrace, jež má povahu faktického úkonu (zápis do rejstříku), nikoliv rozhodnutí, se stává změna stanov účinnou, a to erga omnes. Tento faktický úkon (registrace změny stanov) se sice primárně týká práv a povinností subjektu zapisovaných údajů, nicméně právě s ohledem na ustanovení § 6 odst. 3 zákona o politických stranách se může potenciálně dotknout i subjektů jiných, a to v případě, že registrace bude provedena v rozporu s tímto ustanovením. Ustanovení § 6 odst. 3 zákona o politických stranách totiž zakotvuje ochranu názvů již registrovaných stran a hnutí, přičemž rozpor stanov se zákazem zaměnitelnosti obsaženým v ustanovení § 6 odst. 3 zákona o politických stranách je výslovným důvodem pro odmítnutí registrace (§ 8 odst. 1 zákona o politických stranách). Ve vztahu k subjektům, které mohou být dotčeny případnou zaměnitelností ve smyslu § 6 odst. 3 zákona o politických stranách, tedy faktický úkon registrace názvu jiného politického subjektu má povahu zásahu, neboť na základě tohoto úkonu, jenž není rozhodnutím, musí tyto subjekty strpět užívání potenciálně zaměnitelného názvu jiným politickým subjektem. Případná zaměnitelnost názvů pak přímo narušuje právo subjektu, které vyplývá z normativního obsahu ustanovení § 6 odst. 3 zákona o politických stranách, aby jím užívaný název disponující prioritou nebyl zaměnitelný s názvem pozdějšího subjektu. Městský soud v Praze tak dospěl k závěru, že registrace názvu politické strany či politického hnutí provedená v rozporu se zákazem zaměnitelnosti obsaženým v ustanovení § 6 odst. 3 zákona o politických stranách představuje vůči subjektu, jehož se zaměnitelnost týká, zásah, proti němuž se lze bránit zásahovou žalobou podle ustanovení § 82 a násl. s. ř. s.

Po této úvodní úvaze soud zaměřil svou pozornost k otázce samé, tedy zda se v nyní projednávané věci žalovaný namítaného nezákonného zásahu, tedy registrace změny stanov osoby zúčastněné na řízení v rozporu se zákazem zaměnitelnosti názvu podle § 6 odst. 3 zákona o politických stranách, dopustil, či nikoliv.

Pokud jde o rozhodnou právní úpravu, podle ustanovení § 6 odst. 3 zákona o politických stranách platí, že název strany a hnutí a jeho zkratka se musí výrazně lišit od názvu a zkratky stran a hnutí, které již vyvíjejí činnost na území České republiky, aby nebyly vzájemně zaměnitelné.

Neurčitý právní pojem „výrazně“ užitý v citovaném ustanovení § 6 odst. 3 zákona o politických stranách je třeba co do jeho míry podle názoru soudu vztáhnout funkčně k cíli, jenž má být „výraznou“ odlišností dosažen, a to je nezaměnitelnost. Nejde tedy o výraznost odlišnosti samu o sobě, jak dovozuje žalobce v žalobě, ale o takovou odlišnost, která znemožní zaměnitelnost subjektů. Co do normativního obsahu je tedy ustanovení § 6 odst. 3 zákona o politických stranách v podstatě shodné s normativním obsahem ustanovení § 132 odst. 2 občanského zákoníku („*Název musí odlišit právnickou osobu od jiné osoby a obsahovat označení její právní formy. Název nesmí být klamavý.*“), či dříve účinného ustanovení § 10 odst. 1 věty první obchodního zákoníku („*Firma nesmí být zaměnitelná s firmou jiného podnikatele a nesmí působit klamavě.*“). Za těchto okolností je možné při posuzování této věci vyjít přiměřeně, přinejmenším metodologicky, z judikatury civilních soudů týkající se především aplikace ustanovení § 10 odst. 1 obchodního zákoníku (k

ustanovení § 132 odst. 2 občanského zákoníku prozatím relevantní judikatura neexistuje). Obdobný přístup ostatně naznačuje i literatura, která název politické strany s poukazem na jeho ochranu podle § 6 odst. 3 zákona o politických stranách připodobňuje k „firemní značce“ (viz Filip, J. Ústavní právo České republiky. 4. vyd. Masarykova univerzita : Brno, 2003, s. 357-358).

Pro ilustraci přístupu civilní judikatury k aplikaci ustanovení § 10 odst. 1 obchodního zákoníku lze poukázat zejména na následující rozhodnutí:

Již v rozsudku Vrchního soudu v Praze ze dne 7. 11. 1994, sp. zn. 3 Cmo 813/93, byla formulována zásada, že *„při posouzení zaměnitelnosti není výlučně rozhodující jen úplné slovní znění obou obchodních jmen, ale je nutno přihlížet k dojmu, který vzniká u průměrného zákazníka. Tomu utkví v paměti celkový dojem, který na něj obchodní název učinil. I když plné znění obchodních jmen se liší, je v přirozenosti zákazníků, že z delšího znění obchodního jména jim utkví jako příznačná jen určitá výrazná a rozlišující část.“* Tohoto základního přístupu ke zkoumání zaměnitelnosti, tedy identifikace dominantních prvků názvu právnické osoby z hlediska průměrného adresáta, se nadále judikatura civilních soudů držela a drží. Tak například v rozsudku ze dne 23. 4. 1997, č. j. 3 Cmo 371/95-82 (ve spojení s navazujícím rozsudkem Nejvyššího soudu ze dne 23. 4. 1997, sp. zn. Odon 108/97), bylo opět potvrzeno, že *„zaměnitelnost obchodních jmen soud posuzuje především z pohledu průměrného zákazníka ... Zásada výlučnosti obchodního jména znamená, že obchodní jméno podnikatele nesmí být shodné nebo zaměnitelné s obchodním jménem jiného podnikatele. I když úplné znění obchodních jmen účastníků se liší, je v přirozenosti zákazníků, že jim utkví v paměti povětšinou pouze určitá výrazná, dominující část takového obchodního jména.“* Při konkrétním posouzení zaměnitelnosti firem pak Vrchní soud v Praze v dané věci dospěl k závěru, že: *„Touto částí (dominantní částí – pozn. soudu) je ve všech obchodních jménech účastníků označení „Podzemní stavby“. Slovo „Bohemia“, dnes často užívané v obchodních jménech podnikatelských subjektů, nemá konkretizující a zpřesňující charakter k další části kmene obchodního jména prvního žalovaného, samo o sobě není dostačujícím prvkem k rozlišení obchodních jmen obou účastníků.“* Podstatný je pak i další závěr Vrchního soudu v Praze v tom smyslu, že *„podle názoru odvolacího soudu lze předpokládat důvodně, že dostatečné rozlišení obou obchodních jmen nastane v případě (pokud sám první žalovaný dobrovolně se nevzdá použití slov „Podzemní stavby“ ve svém obchodním jménu), kdy kmen obchodního jména vedle slov „Podzemní stavby“ bude obsahovat alespoň dvě další, nejméně dvouslabičná, slova.“* Jako další příklad aplikace tohoto přístupu lze uvést rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 26. 10. 2004, sp. zn. 32 Odo 840/2004, v němž šlo o posouzení zaměnitelnosti obchodních firem „Arcibiskupské vinné sklepy Kroměříž, spol. s r. o.“ a „ARCIBISKUPSKÉ SKLEPY KROMĚŘÍŽ, s. r. o.“ – Nejvyšší soud v tomto rozsudku konstatoval: *„Dovolací soud se zcela ztotožnil se závěrem odvolacího soudu, jenž při posouzení, zda je dána objektivní zaměnitelnost, vycházel z celkového dojmu průměrného zákazníka, jak zakotví v jeho paměti. Není rozhodující úplné slovní znění obou firem účastníků, ale je nutné přihlížet k dojmu, který vzniká u takového průměrného (potencionálního) zákazníka. Byť se plné znění firem liší, zákazníkovi utkví z takového delšího znění firmy jako příznačná jen určitá její výrazná a (oproti všem ostatním firmám) rozlišující část.. Jde-li tedy, jak je tomu právě v tomto případě, o názvy, které se skládají z více prvků (slov), i když téhož druhu, mají pro posouzení nezaměnitelnosti nejdůležitější význam ty prvky, které jsou pro celkový dojem určující (tzv. silné prvky). Takovým „silným“ prvkem ve znění kmene firmy žalovaného jsou slova „arcibiskupské“ a „sklepy“, jež obsahuje však i kmen firmy žalobce. Již totožností těchto „silných“ prvků je založena objektivně zaměnitelnost znění obou firem účastníků. Zaměnitelnost přitom ovšem zvýrazňuje i v obou firmách obsažený název „Kroměříž“, jenž lze rovněž podřadit mezi prvky pro dojem průměrného zákazníka*

určující. Ostatní prvky (slova), ve firmách žalobce a žalovaného již odlišné (adjektiva „vinné“ u žalobce a „zámecké“ u žalovaného), jsou tzv. slabými prvky, které nemají dostatečnou rozlišovací schopnost, nejsou samy o sobě s to zaměnitelnost vyloučit. Jde sice o plnohodnotnou část kmene firmy (nikoli jak odvolací soud uvedl „rozlišující dodatky“), avšak - jak uvedeno - nezpůsobilou znění obou firem u zákazníků rozlišit. Takovou rozlišující způsobilost nemají ani různě uváděné dodatky o druhu společnosti účastníků, jenž je ostatně také shodný (spol. s r.o. u žalobce, s.r.o. u žalovaného).“

Z judikatury Nejvyššího soudu ve věcech obchodních firem lze tedy abstrahovat určitý metodologický přístup ke zkoumání zaměnitelnosti názvů právnických osob. Tento přístup spočívá na identifikaci tzv. „dominantního prvku“ u zkoumaných názvů, který je pro dojem průměrného adresáta zásadně určující. Tento dominantní prvek je posléze zkoumán z hlediska jeho zaměnitelnosti bez přihlédnutí k jiným složkám názvu a v případě, že je shledán shodným, či zásadně zaměnitelným, jsou posuzovány případné další tzv. slabé prvky názvu z hlediska, zda mají ve vztahu k dominantnímu prvku dostatečnou distinktivní funkci. Dále platí, že míra zaměnitelnosti se posuzuje zásadně s ohledem na předmět působení toho kterého subjektu, resp. že konstrukce „průměrného adresáta“ vychází právě z předmětu činnosti nositele názvu, jíž se obrací k veřejnosti. Průměrný adresát pak není konstrukcí založenou na statistickém zjišťování, ale jde o konstrukci právně-metodologickou, ze své povahy hypotetickou. Zaměnitelnost je totiž kategorií právní, nikoliv skutkovou – úsudek o zaměnitelnosti soud tvoří jako závěr právní, nikoliv jako závěr skutkový, který by se opíral o proces dokazování skutečných postojů skutečných adresátů názvu právnické osoby. S ohledem na tuto skutečnost soud proto též zamítl důkazní návrhy žalobce (důkazy výpisy z komunikace na sociálních sítích) směřující k prokázání skutečnosti, že některými osobami jsou názvy žalobce a osoby zúčastněné na řízení vnímány jako zaměnitelné.

Na základě těchto metodologických východisek v nyní posuzovaném případě dospěl soud k následujícímu:

Pokud jde o identifikaci „průměrného adresáta“ názvu politické strany či politického hnutí, je třeba podle názoru soudu vyjít z ustanovení § 1 odst. 1 zákona o politických stranách. Podle tohoto ustanovení *„občané mají právo se sdružovat v politických stranách a v politických hnutích. Výkon tohoto práva slouží občanům k jejich účasti na politickém životě společnosti, zejména na vytváření zákonodárných sborů a orgánů vyšších územních samosprávných celků a orgánů místní samosprávy“*. Činnost politických stran se tedy zaměřuje na svobodnou soutěž politických idejí, jejich programové ztvárnění a systematické vnášení do společenského diskurzu, to vše s cílem uspět ve volební soutěži. Průměrným adresátem tak bude volič, tedy osoba, která se zajímá o politické dění, resp. o naznačený souboj programů a idejí a věci veřejné, alespoň do té míry, že se voleb zpravidla zúčastňuje. To ovšem rovněž předpokládá, že jde o osobu, která sleduje politický diskurs alespoň do té míry, že je schopna odlišit a posoudit program určitého politického subjektu z hlediska, zda odpovídá jeho voličským preferencím. V tomto smyslu platí, že významným atributem určujícím identitu politické strany či hnutí z hlediska adresáta jejího působení, tedy voliče, je vedle názvu její program, ideová východiska veřejně prezentovaná, její personální substrát atd. Případnou zaměnitelnost názvu politických stran tedy nelze hodnotit odrřazeně od předpokladu, že politický subjekt, který se zúčastňuje politické soutěže ve smyslu § 1 odst. 1 zákona o politických stranách, se především vůči konkurujícím subjektům vymezuje svým specifickým programem a svými potenciálními kandidáty na veřejné funkce obsazované na základě voleb, a že průměrný adresát působení politických stran tyto prvky sebeidentifikace politických subjektů vnímá, neboť jde o prvky rozhodující pro jeho preferenci toho kterého subjektu.

Pokud byl jako průměrný adresát identifikován „volič“ ve výše naznačeném smyslu, je třeba zaměřit pozornost k otázce, zda v názvech žalobce a osoby zúčastněné na řízení lze z pohledu takového průměrného adresáta identifikovat nějaký dominantní, určující prvek. Jak žalobce, tak i žalovaný a implicate i osoba zúčastněná na řízení tento dominantní prvek spatřují v sousloví „pro kraj“ užitém v případě žalobce jako celý název, v případě zúčastněné osoby jako část názvu. Jako předběžnou úvahu je třeba nicméně zdůraznit, že z hlediska metodologického není správný přístup dovozovat dominantnost prvku názvu z hlediska prosté shody (tedy na základě toho, že v názvu dvou subjektů jsou shodná slova, dovozovat, že právě tato slova budou prvkem dominantním). Jde tu o to, že příslušná slova musí mít dominantní schopnost zaujmout pozornost průměrného adresáta.

S ohledem na charakteristiku průměrného adresáta názvu politické strany či politického hnutí kritérium dominantnosti sousloví „pro kraj“ splňuje podle názoru soudu s jistou výhradou, neboť není s přihlédnutím ke kontextu, v němž oba politické subjekty působí, příliš signifikantní. Jde totiž o to, že v případě politických subjektů, jež působí primárně na krajské úrovni a ve své činnosti akcentují krajská politická témata, lze očekávat užití slov odkazujících právě na kraj, na prokrajské zaměření apod. Teze, že spojení slova „pro“ a příslušného regionálního odkazu není v názvech politických stran či hnutí ničím výjimečným, budiž ilustrována tím, že v rejstříku politických stran a hnutí figurují subjekty jako např. „Pro Prahu“, „Pro Třebíč“, „Pro regiony občanům“, Pro Olomouc“, jen v Ústeckém kraji je pak registrován i další politický subjekt odlišný od žalobce i od osoby zúčastněné, a to „PRO! Ústecký kraj“. Na tuto skutečnost osoba zúčastněná na řízení oprávněně poukázala. Za těchto okolností tedy sousloví „pro kraj“ sice lze považovat za prvek dominantní v tom smyslu, že jde o prvek nesoucí podstatné sdělení názvu obou subjektů, a tedy že patrně primárně upoutá pozornost, nicméně zároveň nejde o prvek natolik dominantní, že by k odlišení názvů politických stran tento prvek obsahující nepostačovaly i jen relativně nevýrazné „slabé“ prvky. V souvislosti s těmito úvahami je na místě ještě jednou zdůraznit povahu průměrného adresáta sdělení obsaženého v názvu politické strany či hnutí, kterým je „volič“ ve výše naznačeném smyslu. Jak již bylo uvedeno, zaměnitelnost názvů musí být posuzována v kontextu prostředí, v němž ten který subjekt vyvíjí svou činnost, s níž je jeho název spojován. Při zohlednění této skutečnosti, tedy že pro vnímání průměrného adresáta je významným rozlišujícím atributem i samotný obsah politické činnosti jednotlivých politických stran a hnutí, je třeba být v případě posuzování zaměnitelnosti jejich názvu spíše zdrženlivým, a připustit, že dostatečnou distinktivní funkci mohou mít, při nepříliš výrazném dominantním prvku, i relativně slabé prvky názvu.

Pokud jde o rozlišující prvky nyní posuzovaných názvů, je podle názoru soudu třeba odlišit jednak grafickou podobu názvu, jednak zvukovou podobu názvu. Grafická podoba názvu výrazným oddělením sdělení „jsme pro“ od sousloví „kraj 2016“ i za pomoci interpunkčního znaménka vykřičníku a typografickou úpravou psaní obou sousloví v zásadě dominantní spojení „pro kraj“ v jeho sdělnosti eliminuje, neboť klade důraz na parolu „jsme pro“; sousloví „kraj 2016“ v takto pojaté grafické úpravě hraje roli spíše doplňkovou, odkazující na volební rok 2016 a krajské volby. S přihlédnutím ke grafické podobě obou názvů tedy název zúčastněné osoby jeví výraznou odlišnost, která zaměnitelnost na základě obsahu relativně slabého dominantního prvku vylučuje. Grafická podoba názvu je přitom v případě politických stran do značné míry určující, neboť právě pomocí tiskových (resp. v širším smyslu grafických) výstupů se politické subjekty navenek přednostně prezentují. Nicméně i v případě zvukové podoby názvu (resp. slovního znění názvu), pokud by tedy bylo zcela odhlédnuto od podoby grafické, plní distinktivní funkci stále dvě slova, a to sloveso „jsme“ a číslovka „2016“. Při relativně slabém dominantním prvku v podobě slov „pro kraj“ jde stále o distinkci dostatečnou, neboť dostatečně výrazným způsobem modifikuje, resp.

posouvá význam samotného sousloví „pro kraj“ jako sousloví relativně statického směrem k vyznění dynamickému, opět vztaženému k aktuálním volbám do zastupitelstev krajů v roce 2016.

S ohledem na to dospěl soud k závěru, že název žalobce a název osoby zúčastněné na řízení nelze z hlediska průměrného adresáta považovat za vzájemně zaměnitelné. Pokud tedy žalovaný změnu stanov osoby zúčastněné spočívající ve změně názvu na „JsmePRO! Kraj 2016“ podle § 11 odst. 2 ve spojení s § 8 odst. 2 zákona o politických stranách provedl, nepostupoval v rozporu s ustanovením § 6 odst. 3 téhož zákona. Postup spočívající v registraci této změny tedy nebyl nezákonným zásahem. Soud proto žalobu žalobce podle § 87 odst. 3 s. ř. s. jako nedůvodnou zamítl.

Žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť ve věci nebyl úspěšný (§ 60 odst. 1 s. ř. s. a contrario), zatímco žalovanému žádné náklady nevznikly.

O nákladech řízení osoby zúčastněné na řízení soud rozhodl podle ust. § 60 odst. 5 s. ř. s., neboť jí žádné náklady v souvislosti s plněním povinností, kterou by jí byl soud uložil, nevznikly.

P o u ě n í : Proti rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 23. září 2016

JUDr. Ing. Viera Horčicová, v. r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení:
Veronika Brunhoferová